

**SAVJET ZA MLADE
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE**

Na sjednici Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske održanoj 27. svibnja 2020. godine usvojene su:

**PREPORUKE RADNE SKUPINE ZA PODRŠKU SAVJETIMA MLADIH NA
OPĆINSKOJ, GRADSKOJ I ŽUPANIJSKOJ RAZINI**

Koordinator Radne skupine za podršku savjetima mladih
na općinskoj, gradskoj i županijskoj razini, Matija Kikelj

Savjet za mlade Vlade Republike Hrvatske kao savjetodavno i međuresorno tijelo, prati i potiče razvoj javnih politika za mlade koje se, između ostalog, odnose i na aktivnu participaciju mladih u društvu i lokalnoj sredini kroz rad savjeta mladih.

S obzirom na uočene nedostatke i slabosti u provedbi postojećeg modela rada savjeta mladih, Savjet za mlade Vlade Republike Hrvatske na svojoj sjednici održanoj dana 7. prosinca 2018. osnovao je Radnu skupinu za podršku savjetima mladih na općinskoj, gradskoj i županijskoj razini.

Cilj Radne skupine je izrada prijedloga za poboljšanje postojećeg modela participacije mladih kroz savjete mladih, odnosno utvrđivanje prijedloga za osnaživanje i razvoj savjeta mladih, uspostavu mjera praćenja i podizanje standarda u radu savjeta mladih u Republici Hrvatskoj.

Radna skupina je temeljem Zaključaka 1. Godišnje konferencije savjeta mladih u Republici Hrvatskoj, Preporuka Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske za unaprjeđenje rada savjeta mladih u Republici Hrvatskoj, usvojenih 17. srpnja 2019. godine, te konzultacija s članovima i zamjenicima članova općinskih, gradskih i županijskih savjeta mladih napravila analizu provedbe Zakona o savjetima mladih i učinak dosadašnjih preporuka Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku upućenih jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za unaprjeđenje provedbe Zakona.

Nastavno na raspisani Javni poziv za prijavu članova i zamjenika članova savjeta mladih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj za uključivanje u rad Radne skupine za podršku savjetima mladih na općinskoj, gradskoj i županijskoj razini, imenovan je 61 član radne skupine.

U sklopu aktivnosti RS SZMVRH održane su regionalne konzultacijske radionice (Koprivnica, Osijek, online konzultacije s obzirom na situaciju oko COVID 19). Kroz sami proces konzultacija istaknuta su iskustva mladih i članova savjeta mladih iz lokalne zajednice, izazovi s kojima se susreću te prijedlozi za unaprjeđenje rada savjeta mladih.

SAVJETI MLADIH JLP(R)S U REPUBLICI HRVATSKOJ

Trenutni zakonodavni okvir, kojim se uređuje osnivanje i djelokrug savjeta mladih, način izbora članova savjeta, njihovo konstituiranje, djelokrug, način rada i odnos s predstavničkim tijelom, uspostavljen je 2014. godine donošenjem Zakona o savjetima mladih („Narodne novine“, br. 41/14).

Savjeti mladih savjetodavna su tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s ciljem zagovaranja prava, interesa i potreba mladih osoba u lokalnoj zajednici. Svi mladi u dobi od navršenih petnaest do trideset godina mogu biti članovima savjeta mladih na području svoje općine, grada ili županije. Tako izravno sudjeluju u radu predstavničkoga tijela, uključuju se u javni život i sudjeluju u odlučivanju o politikama, programima i projektima od važnosti za mlade. Unatoč tome što su prvenstveno usmjereni mladima, djelovanje savjeta mladih mnogo je šire i doprinosi kvalitetnijem životu svih generacija u lokalnoj sredini.

Savjeti mladih osnivaju se na temelju Zakona o savjetima mladih koji definira način izbora članova savjeta, njihovo konstituiranje, djelokrug, način rada i odnos s predstavničkim tijelom.

ANALIZA STANJA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI ZAKONA OD STRANE MINISTARSTVA ZA DEMOGRAFIJU, OBITELJ, MLADE I SOCIJALNU POLITIKU:

- Izvješće o radu savjeta mladih za 2016. (*Izvor: ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*)

.... Nadalje, aktivni županijski, gradski i općinski savjeti mladih, tijekom 2016. godine, provodili su, uz programske, različite aktivnosti koje su najčešće sadržavale organizaciju i provedbu radionica, te predavanja i tribine s tematikom Europske unije, zdravlja, obrazovanja, zapošljavanja, volonterstva i poduzetništva. Najčešće aktivnosti sudjelovanja koje su navodili bile su sljedeće: sudjelovanje na koordinaciji gradskih i županijskih savjeta, sudjelovanje u obilježavanju prigodnih datuma (dan općine, dan grada, Međunarodni dan mladih, blagdani), sudjelovanje na Nacionalnoj konferenciji savjeta mladih, sudjelovanje na konferenciji „Mladi i EU“ te sudjelovanje na aktivnostima lokalnih i regionalnih info centara. Nadalje, savjeti mladih su organizirali i sportske aktivnosti, humanitarne akcije, konferencije te su sudjelovali na obukama članova savjeta mladih koje provodi Udruga gradova u Republici Hrvatskoj i Zaklada Friedrich Ebert.

- Izvješće o radu savjeta mladih za 2017. (*Izvor: ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*)

Od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, **tek nešto više od 18% njih iskoristilo je zakonsku mogućnost, ali i obvezu osnivanja savjeta mladih.** Prema županijskim izvještajima, **uočava se s jedne strane nedostatak inicijative od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dužne uputiti javni poziv i provesti postupak osnivanja savjeta, a s druge strane manjak zanimanja mladih za uključivanje u društveno-politički život na lokalnoj razini.**

S obzirom na rezultate Godišnjeg izvještaja o radu savjeta mladih u 2016., Ministarstvo je tijekom 2017. godine uložilo dodatne napore kako bi savjeti mladih bili djelotvorniji u svom

radu te kako bi im se pomoglo u tumačenju i provedbi Zakona. U suradnji s Udrugom gradova Republike Hrvatske organizirane su sustavne edukacije za članove savjeta mladih i predstavnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Za potrebu provedbe edukacije Ministarstvo je angažiralo Udrugu gradova i financiralo izradu priručnika za rad Savjeta mladih.

U suradnji s Državnom školom za javnu upravu, Ministarstvo je pokrenulo i jednodnevne edukacije namijenjene službenicima i dužnosnicima lokalne vlasti kako bi ih se osnažilo i potaknulo na uključivanje savjeta mladih u kreiranje javnih politika. Jesu li sve te poticajne mjere imale konkretnog učinka, bit će vidljivo tijekom 2019. godine.

Izvješće o radu savjeta mladih za 2018. (*Izvor: ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku*)

U 2018. godini **aktivno su djelovala 92 savjeta mladih od ukupno 119 osnovanih savjeta mladih**. Među njima bilo je 15 županijskih savjeta, uključujući savjet mladih Grada Zagreba, 48 gradskih te 29 općinskih savjeta mladih.

Od osnovanih **16 županijskih** savjeta mladih, uključujući savjet mladih Grada Zagreba, aktivno je djelovalo njih 15. Od osnovanih **64 gradska** savjeta mladih, bilo ih je 48 aktivnih, a od ukupno **39 općinskih** savjeta mladih, aktivno ih je djelovalo 29. Većina aktivnih savjeta mladih sazivala je između tri i šest sjednica tijekom godine, a uglavnom su održavali sastanke s predstavničkim tijelima. 101 savjet mladih donio je program rada, a velika većina njih navodi u izvješćima konkretne rezultate djelovanja u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u smislu povećanja proračuna za mlade ili, primjerice, studentskih stipendija te navode različite programske aktivnosti koje su sami organizirali ili su u njima sudjelovali. Županije, gradovi i općine koje imaju aktivne savjete mladih na svojim internetskim stranicama uglavnom imaju zasebnu rubriku posvećenu savjetu mladih

U županijskim izvješćima navodi se sudjelovanje članova savjeta mladih u obrazovnim, kulturnim, društvenim, sportskim i drugim događanjima, osobito sudjelovanje na sjednicama Koordinacije županijskih savjeta, Nacionalnoj konferenciji savjeta mladih u Puli, u događanjima u sklopu Erasmus+ projekta. Sudjelovali su na okruglim stolovima, predavanjima, panel-raspravama, obukama, radili na različitim projektima (*Govorništvo, Financijska pismenost i poduzetništvo*). Uključivali su se u volontiranje i humanitarne aktivnosti, obilježavali su različite obljetnice i prigodne datume, sudjelovali u organiziranju božićnih sajмова, a neki su imali priliku i gostovati u medijima.

U obrascima za županijska izvješća za 2018. godinu dodana je nova rubrika kako bi se savjeti mladih i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogli izjasniti o najvećim poteškoćama u svome radu. Prema dostavljenim izvješćima samo je jedan savjet mladih imao određenih nejasnoća vezano uz tumačenje Zakona, a većina njih izjasnila se kako nisu imali nikakvih problema u radu

- Od onih koji bilježe određene poteškoće u radu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najviše ističu nezainteresiranost mladih za takav način djelovanja i neaktivnost samih članova. Često ističu kako nema prijava na javni poziv ili je prisutna neodgovarajuća demografska struktura stanovništva na njihovom području odnosno nema dovoljno mladih. S druge strane savjeti mladih ponekad kao problem navode slabu komunikaciju s predstavničkim ili izvršnim tijelom.

Iz cjelovitih županijskih izvješća zaključuje se kako savjeti mladih i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uglavnom nemaju poteškoća u tumačenju Zakona o savjetima mladih niti imaju konkretne prijedloge za njegovo moguće poboljšanje. Pritom je vidljivo kako neki savjeti mladih imaju poteškoća u primijeni Zakona. Primjerice, sjednice savjeta ne održavaju u zakonskom roku ili se savjet ne raspušta u slučaju da šest mjeseci nije sazvana nijedna sjednica.

Osnivanje i rad savjeta mladih nemoguć je bez aktivne podrške lokalnih predstavničkih tijela koji bi im trebali osigurati nesmetani rad, u okviru raspoloživih financijskih sredstava, podršku u informiranju i savjetovanju teih uključivati u svoje aktivnosti.

Imajući u vidu kako je petnaest posto od ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2018. godini imalo aktivan savjet mladih uz objektivne razloge zašto se savjeti ne osnivaju u većem broju, **ostaje otvoreno pitanje treba li i nadalje s državne razine poticati osnivanje i rad savjeta mladih i ulagati u obuke lokalnih dužnosnika, službenika i članova savjeta.**

Ujedno se nameće potreba iznalaženja i drugih odgovarajućih modela za rad s mladima u lokalnim zajednicama u skladu s njihovim posebnostima i potrebama. Iz navedenih je razloga Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku u godišnji Plan normativnih aktivnosti za 2020. godinu uvrstilo Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o savjetima mladih.

ANALIZA OSNOVANIH I AKTIVNIH SAVJETA MLADIH

Usporedba po godinama						
	2016.		2017.		2018.	
	Osnovano	Aktivno	Osnovano	Aktivno	Osnovano	Aktivno
Županije	19	18	17	14	16	15
Gradovi	66	60	49	44	64	48
Općine	66	48	40	28	39	29
Ukupno:	151	126	106	86	119	92
Broj sjednica	497		341		487	
Sastanci s predstavničkim tijelima	231		241		272	

- Prema prikupljenim i objavljenim podacima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

PRAĆENJE PROVEDBE ZAKONA

Nadzor nad provedbom Zakona provodi ministarstvo nadležno za mlade putem redovitih godišnjih praćenja broja osnovanih savjeta, njihova funkcioniranja i suradnje s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo prati stanje u području rada savjeta mladih godišnjim prikupljanjem podataka od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, izradom stručnih analiza i elaborata te na druge prikladne načine.

Ministarstvo svake godine objavljuje izvješće o provedbi ovoga Zakona na svojim mrežnim stranicama te ga dostavlja odborima Hrvatskoga sabora nadležnima za mlade i lokalnu, odnosno područnu (regionalnu) samoupravu.

Ministarstvo u godišnjem izvješću i kada za to postoji potreba daje preporuke jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za efikasniju provedbu ovoga Zakona.

ZAKLJUČCI KONZULTACIJA ČLANOVA RADNE SKUPINE:

- (Savjet mladih Dubrovačko-neretvanske županije) - naglašava važnost otvaranja lokalnih i općinskih savjeta mladih
- (Savjet mladih Splitsko-dalmatinske županije) - **3 godine predugo kao mandat** te da u tom razdoblju mladi diplomiraju, odsele, savjet izgubi strukturu ili gubi početni elan. Prijedlog je da se mandat skрати na dvije godine. Razgovaralo se o mandatu koji bi bio 2, 3 ili 4 godine te je ovo naznačeno kao otvoreno pitanje
- (Savjeta mladih Grada Varaždina) – **predlaže se obavezu kroz koju bi predsjednik i zamjenik predsjednika sudjelovali u informiranju** novih predsjednika i zamjenika s radom i uvedu mlade u strukturu djelovanja.
- (Savjet mladih Koprivničko-križevačke županije) - naglašava kako je **važno regulirati sazivanje sjednice** savjeta mladih do 30.9. vezano za program te važnosti aktivnosti nadležnih službi za mlade koje bi pratile aktivnosti savjeta. Također, naglašava važnost edukacije savjeta mladih o tome kako pisati amandmane. Također, ističe kako je potencijalna mogućnost i uključenje savjeta mladih kao vanjskih članova odbora.
- Istaknuto je kako su amandmani „zadnja obrana“ ukoliko se predstavničko tijelo ne javlja. Ističe se kako je i primjer dobre prakse uključenje mladih u kolegije gradonačelnika gdje savjet mladih može biti u samom procesu donošenja odluka, kako se ne bi dogodilo da savjet mladih odluke dobije nekoliko dana ranije te ne stigne sazvati sjednicu i dati mišljenje savjeta. Također se ističe kako treba raditi na edukaciji službenika koji se bave mladima.
- Ističe se da nije objavljeno cijelo izvješće od strane MDOMSP.
- (Savjeta mladih Osječko-baranjske županije) naglašena je važnost povezivanja Zakona o savjetima mladih povezati s drugim savjetima.
- Kao otvoreno pitanje istaknuto je trebaju li postojati sankcije ukoliko se savjet mladih ne osnuje.
- Naglašena je važnost pridržavanja rokova od strane savjeta za programe i davanje izvješća.
- Istaknulo se kako će se najveći efekt dobiti ako se prepusti „kažnjavanje“ na izborima ukoliko nemaju savjete mladih odnosno ako je društvo dovoljno osviještenost da ne osnivanje savjeta mladih znači manje vođenje računa o mladima.
- (Savjet mladih Virovitičko- podravske županije) - ističe se kako mladi trebaju sudjelovati u savjetovanjima, u amandmanima, u svemu što se tiče grada ili županije te

da mladi trebaju biti prisutni u donošenju odluka u bilo kojim pitanjima. Ističe i problem kada članovi savjeta mladih rade u privatnom sektoru te ne mogu sudjelovati u različitim aktivnostima jer moraju nadoknađivati sate rada koje će uložiti u savjet mladih. Prijedlog je da treba omogućiti mladima odlazak s posla za aktivnosti savjeta.

- Različita su mišljenja oko naknada savjetima mladih.
- (savjet mladih Požeško - slavonske županije) - ističe se kako treba savjetu mladih omogućiti da se uključi u radna tijela.
- (savjet mladih Gradec i Grada Zagreba)- ističe se značaj pitanja naknada i da se treba ovo pitanje oko naknada riješiti kao pitanje trajanja mandata.
- U raspravi je istaknuto kako bi trebalo uvesti prijelazno razdoblje od 6 mjeseci između dva sastava savjeta mladih
- U raspravo se istaknula važnost definiranja financiranja savjeta mladih te da neki imaju oko 300.000,00 kn za rad, neki izrazito malo. Predlaže se Uredba o financiranju rada savjeta mladih.
 - Istaknuto je kako svaka lokalna jedinica osniva savjet svojom odlukom, no sve na razinama ispod nje (dakle, gradske četvrti i mjesni odbori) jest rezultat dobre volje pojedinog VGČ, odnosno VMO. Mladima su najbliži njihovi “kvartovi” te bi već i od te razine trebali biti uključeni u njihov rad. U aktualnom zakonu u čl. 2. st. 4. dana je opcija da se Statutom Grada Zagreba predvidi osnivanje savjeta mladih u vijećima gradskih četvrti Grada Zagreba, no to bi trebala biti obveza jer Statut to nije propisao.

PRIJEDLOG

U cilju poboljšanja postojećeg modela participacije mladih kroz savjete mladih, i uspostavu mjera praćenja i podizanje standarda u radu savjeta mladih u Republici Hrvatskoj, daju se sljedeći prijedlozi:

- provedba kampanje resornih ministarstava u cilju poticanja mladih za uključivanje u rad savjeta.
- Provedba svih PREPORUKA SAVJETA MLADIH VLADE RH od 17. Srpnja 2019. za unaprjeđenje rada savjeta mladih u RH (Vlada RH, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstvo uprave), te dodatno
- nastavak rada radne skupine za podršku podršku savjetima mladih na općinskoj, gradskoj i županijskoj razini u cilju sustavne podrška radu savjeta mladih (iz Izvješća: *Iz cjelovitih županijskih izvješća zaključuje se kako savjeti mladih i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uglavnom nemaju poteškoća u tumačenju Zakona o savjetima mladih niti imaju konkretne prijedloge za njegovo moguće poboljšanje. Pritom je vidljivo kako neki savjeti mladih imaju poteškoća u primijeni Zakona*)
- snažnije uključivanje Ministarstva uprave u jačanje savjeta mladih u općinama, gradovima i županijama,
 - kroz poticanje udruživanja i povezivanja savjeta mladih radi promicanja međusobne suradnje i razmjene iskustva u radu putem osnivanja nacionalne Udruge savjeta mladih ako je odluku donijelo više od polovice svih savjeta mladih u RH
 - utvrđivanjem obveze dostave obveznog mišljenja savjeta mladih na određene akte predstavničkog tijela (proračun, program iz područja interesa za mlade i sl.)
- Uvođenje strukturiranog modela izobrazbe članova kroz pokrenutu AKADEMIJA ZA UKLJUČIVANJE I OSNAŽIVANJE MLADIH U PROCESIMA RADA S MLADIMA

U LOKALNOM I REGIONALNOM OKRUŽENJU (nositelj mjere: Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku)

- uvođenje motivacijskih mjera za osnivanje i rad savjeta mladih lokalno (npr. dodatno bodovanje općina, gradova pri aplikaciji na nacionalne mjere i programe usmjerene mladima)
- jačanje administrativnih kapaciteta resornog ministarstva za mlade u svrhu snažnijeg praćenje i usmjeravanje razvoja savjeta mladih
- unaprjeđenje sustava praćenja i nadzora nad provedbom Zakona uvođenjem sankcija za nedostavljanje izvješća i podataka o radu savjeta u propisanim rokovima.

PREDSJEDNICA SAVJETA ZA MLADE
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE

Tanja Herceg

